

Integrációs projektek Szlovákia keleti régióiban **Oktatás, képzés, civil szféra**

Sápos Aranka

CSPV Spoločenskovedný ústa SAV Košice

Társadalomtudományi Intézet SzTA Kassa

„Ha egy mondattal szeretnénk jellemezni a romák helyzetét Szlovákiában, akkor azt mondanám, hogy rossz és folyamatosan romlik.”

MUŠINKA, A., KOLESÁROVÁ, J. 2012. Situation of the Roma in Slovakia and their status in the contemporary Slovak society. Brief outline of the Roma situation and of associated problems. In. Central European regional policy and human geography. Vol. 2, no. 2 (2012), s. 7-14.

Atlas rómských komunit, 2013 - 402.840 Rómov

Branislav ŠPROCHA

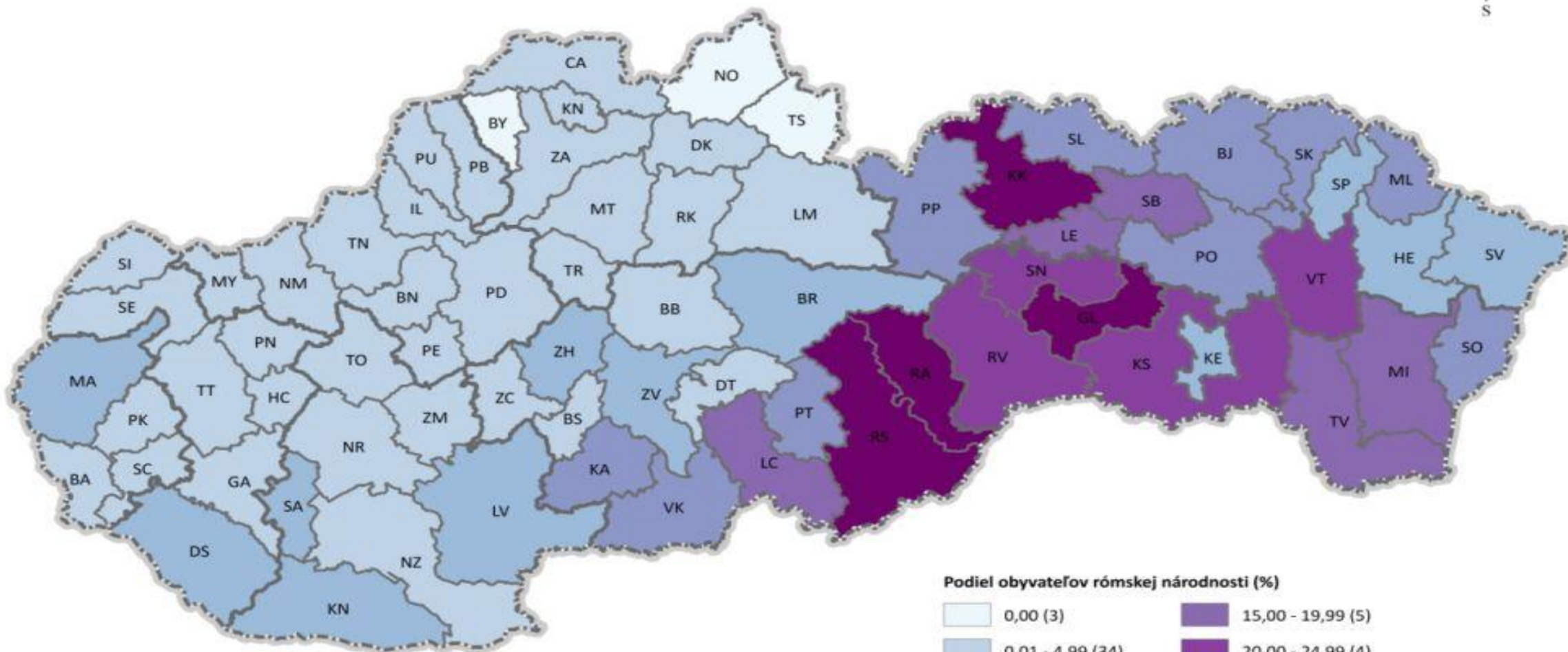
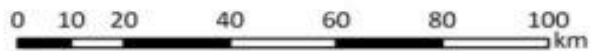
A roma etnikum várható
létszáma

2030

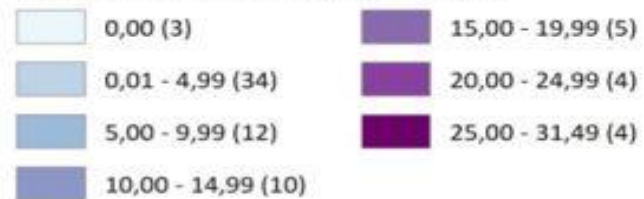
- alacsony szaporulat **547 000**
- közepes szaporulat **589 000**
- magas szaporulat **634 000**

*Nem a mennyiség a gond,
hanem a minőség*

Vagyis nem attól „*kell tartani*”,
hogy pár emberöltőn belül
többségben lesznek, hanem a
több százezer szegregáltan élő
romával kell kezdeni valamit.

Podiel obyvateľov rómskej národnosti (%)

Zdroj: suvada.sk

A roma lakosság oktatási **struktúrájának** kérdése az egyik leggyakrabban prezentált téma

- oktatás kulcsszerepet játszik a többségi társadalomba való beilleszkedésben
- jelenlegi munkaerő-piaci helyzete
- állami szociális segélyektől való függőség
- romák és a többség közötti kapcsolatot

Iskolarendszer

- továbbra is felkészületlen a romák sajátosságaira
- diszkriminatív elemekkel rendelkezik
- szakképzett pedagógus hiány
- szegregált osztályok, iskolák - a nyelvi, kulturális és társadalmi különbségek tiszteletben tartásának a hiánya
- az iskolai tantervek és módszerek nem tükrözik a roma szükségleteket és elvárásokat

2011 (népszámlálás)

48 % alapfokú végzettség

17 % nincs alapfokú végzettsége sem

24 % szakiskola - 16%-fejezi be

2% szerez érettségit

4% speciális iskola

főiskolások száma statisztikailag jelentéktelen

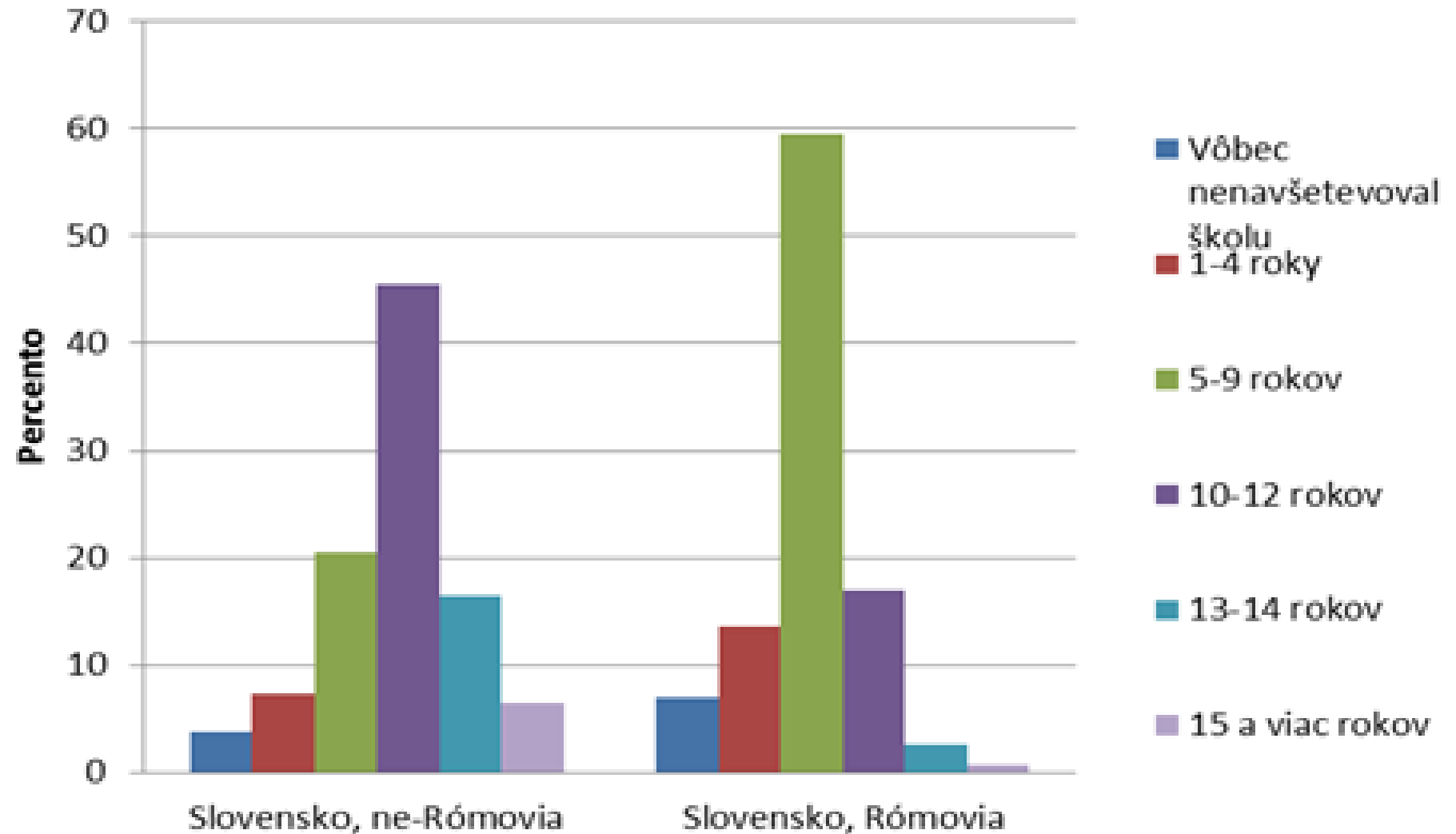
- továbbra is jelentős a különbség roma lakosság és a nem roma lakosság oktatási szintje között
- alapfokú végzettséggel a gazdaságban valójában alkalmazhatatlanok (nem érvényesülő) „*nem eladható termékek*“ a munkaerő piacon
- a 30 év alatti korcsoportjában csökkent az alapszintűnél magasabb végzettségűek aránya

Iskolában töltött évek száma

Aký je stav, a ako ďalej, s Rómami na Slovensku?

Mgr. Janette MAZINIOVÁ
(Osvetové centrum Rómov)

Celkový počet rokov strávených v škole

Zuzana HAVÍROVÁ

(Rómske advokačné a výskumné
stredisko, Skalica)

*„... a roma gyerekek oktatása
terén az állam csődöt mondott,
az oktatási minisztérium nem
rendelkezik reális tervvel, hogy
miként lehetne a helyzeten
változtatni.”*

Jarmila VAŇOVÁ

(Romed kassai szervezet)

*„Településeken, csak roma iskolákkal
a helyzet nem változik. Lehet, hogy
több roma kap munkát, javul a
lakhatási körülményük, de gyerekek
számára nincs esély, hogy
középiskolai vagy főiskolai
végzettséget szerezzenek, mely
számukra a kitörést jelenti a
szegénységből.“*

- mindezidáig nem sikerült kidolgozni, egy hosszú távú, effektív stratégiát, mely fokozatosan meg tudta volna változtatni a roma etnikum képzettségi szintjét és a romák oktatáshoz való viszonyát

Hiányoznak: projektek, szisztematikus koordinálás és támogatás az állam részéről

- a roma gyerekek felkészítése az iskolai életre - évekre
- alapiskolák, speciális iskolák számára
- középiskolai műveltség megszerzését ösztönző aktivitás
- főiskolai, egyetemi támogatás
- **felnőtt roma lakosság képzését támogató projektek**
- a roma kisebbséggel foglalkozó nem roma tanárok, pedagógusok és szociális munkások továbbképzését támogató projektek
- a multikulturális oktatást és a kisebbségekhez való viszonyt elősegítő projektek

Hová folynak a roma projektekre szánt pénzek?

- a roma kérdés - a roma kisebbség képviselői nélkül
- „szakértők” - közvetlen tapasztalat nélkül, a roma közösséggel való aktív együttműködés nélkül
- értelmetlen projektek
- a roma kérdésről anélkül, hogy meghallgatnák azoknak a véleményeit, tapasztalatait, kiket a probléma leginkább érint
- valójában mennyi támogatás jutott el egyenesen romákhoz

Nincs hatásuk? És kit érdekel ? Fontos megmutatni, hogy valami történik, és mi van – mi történik miután minden rosszul végződik?

Denisa HAVRLOVÁ

„Ezek az emberek életünkben nem voltak roma telepen, csak ülnek az asztal mögött és megvitatják, hogy mit lehetne tenni a romákért. Butaságokat gondolnak ki, pénzt kapnak érte, és mi pedig csodálkozunk. A projekt idővel véget ér és minden a régi. A roma munkát szeretne, és nem felesleges dolgokat tanulni, mint gyümölcs berakása (konzerválása).“

Hiányoznak

- a szakmai értékelések
- a nyilvánosság tájékoztatása a projekt sikeréről vagy kudarcainak okairól
- a projektek hosszú távú hatékonyságát felmérő elemzések
- önellenzés, önreflexió

**ezen az úton nem lehet
tovább haladni -
a csomagok -
támogatások egyre
kisebbek - ezt
átgondoltan kell
felhasználni**

Több millió euró sok esetben el sem jut a romákhoz, cégek, agentúrák „zsebébe” folynak!

„A roma kérdést effektíven az állam tudná megoldani. Nem akarom minden nem kormányzati szervezet és civil aktivista munkáját leszólítani, de szeretném lerombolni azt a mítoszt, hogy minden, amit csinálnak, jó és csak ez jó. Az ilyen mítosz lerombolása a roma kérdés megoldása érdekében szükséges. Tévútra vezetnek. A parazita életmód és közforrások csapolásának megszüntetése elkerülhetetlen.”

1893

1927

1947

1970

Sulík

1989

Köszönöm a figyelmet!

